

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes óra 10 frt — kr.
Félóra 5
Negyedóra 2 50
Egy óra 1
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hónapban heti sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többeszer
hirdetéseik alkuszint jutányos áron veseltnek fel. Bélyegdíj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

Osztrák jóindulat.

Debreczen, apr. 21

(B.) Az országos gazdasági egyesület ügyvezető titkára Rubinek Gyula a gazdasági egyesület megbízásából most tett közzé egy munkát, melynek ez a címe: A jövő vámpolitikája és új vámtarifánk.

A munka, mivel megbízásból készült, hivatva van a szakköröknek egyfelől tájékoztatást nyújtani a jelenlegi gazdasági állapotokról, másfelől irányelveket állítani a szakkörök elé, a mely elvek szellemében munkálkodva, gazdasági életünk vezérfőirainak meg legyen könnyítve a nagy feladatot megoldása: miként segítsék vissza a magyar gazdákat és iparosokat a meredek lejtőről, a hol azokat valami erő megdöbentő gyorsasággal taszítja a teljes elszegényedés és nyomor örvényébe.

Csodálatos nép is vagyunk mi magyarok.

Ezer éve, hogy itt élünk a Nyugat szomszédságában, ezer éve érintkezünk a nyugati nemzetekkel, ezer éve szípoloznak bennünket mohó elelmisséggel, kitanult raffinériával, a művelt szomszédok és mi az ezer év alatt átvettünk tőlük hitet, tudományt, magunkra kentünk minden külső mázt, mely hasonlóvá tesz minket is a civilizált népségekhez, hanem a lelkünk, benső lényegünk az ezer év múltán is megmaradt olyanoknak, a milyen előbb volt: nagy és bátor, sőt merész a veszélyben, köny-

nyen elvethető, semmisségekkel lekötölhető, a gyámoltalanságig lojális a békes időkben és ez a mi végtelen nagy szerencsétlenségünk.

Mindent, mindent el tudunk sajátítani Nyugattól, még e büszke fajhoz igazán nem méltó modern romlottságot is, csak egyre nem tudunk s talán nem is fogunk soha szert tenni, — s ez az elelmisség.

Azt mondja Rubinek Gyula „A jövő vámpolitikája” című munkájában, hogy igaz ugyan, miszerint az Ausztriával közös vámterület még mezőgazdasági szempontból is hátrányos, mégis fenn tartandó az eddigi vámszövetség, mert Magyarországon is jobbra fordulnak majd a mezőgazdasági állapotok, ha az általa kifejtett irányelveket úgy magyar, mint osztrák részről egyenlő jóindulattal és lelkiismeretességgel alkalmazzák majd a gyakorlatban is.

Jóindulatot és lelkiismeretességet tételni fel Ausztriától a magyarokkal szemben!

Bizni a farkasban, hogy nem tépi szét a vele egy ketreczbe zárt bárányt; hinni a rókában, hogy nem csalja meg gyengébb osztályosát, — jaj nekünk, hogy sorsunk olyan nemzettel kényszerít testvéri viszonyba, melynek homlokára a világtörténelem épen a jóindulat és politikai lelkiismeretesség hiánya miatt sűtő nem egyszer megszegyenítő bélyegét; de százszorosan jaj nekünk, hogy tevékenységünk irányelveinek meg-

szabására hivatott férfaink e nem létező jóindulat és lelkiismeretességre támaszkodva aldozzák fel még ma is, annyi keserű tapasztalat után, a boldogulásukat megteremteni hivatott egyedüli eszmét: Szabadulni minden lehet, a törvény, alkotmányunk s a pragmatica sanctio által engedélyezett téreken legnagyobb, legádázabb ellenségünköt Ausztriától, mert az a kar, melylyel a törvénytiszta testvériség nevében átölel, a gyűlölet karja, annak szorítását lazítani kell, különben megfojt előbb utóbb.

A jövő vámpolitikájának irányelveit fejtegető munka különben testel öltött alakja a nagy megfontoltsággal rendelkező, rendületlen kormányférfiak könnyen megalkuvó gondolkozásmódjának.

Látja a bajt; de irtózik, fél a radikális kurától. Figyelmeztet a rablóra, de a puskát nem meri rásűtni, inkább megszalad — vagyona árán,

A munka is rámutat az Ausztriával való közös vámterület átkaira, világosan kimagyarázza, hogy az osztrákok lépten nyomon megcsalnak, mezőgazdaságunknak fejlődését megakadályozzák, iparunk fellendülését szabadon beözönlő gyártmányokkal lehetetlenítik s a helyett, hogy ez állapotok javítását célzó «irányelveiben» az egyedüli kurát ajánlaná, osztrák jóindulatot és lelkiismeretességet sürget, a mi nem is volt, nem is lesz soha. Lelketlen önzéssel állunk szemben; a védekezésre csak egy módunk van — s ez az önálló vámterület!

Végzet.

— A «Debreczen» tárczája. —

Egy jól képzett fiatal ember, a kinek apja, anyja elhalt, meleg ajánló levelekkel ellátva, egy gazdag párisi bankárnál kopogtat be. Ez tart karokkal fogadja, (de mintha történetünk itt valószínűtlen kezdene lenni) és rögtön alkalmazza őt banküzletében.

Beszélgés közben belép egy régebbi alkalmazott és elhívja a bankárt.

— Bocsánat, rövidesen újra rendelkezésre állok — mondja udvariasan pártfogoltjának és szobájában egyedül hagyja.

A fiatal ember önkénytelenül szénéz a szobában és az asztalon, a mely előtt áll, két csomag bankjegyet pillant meg, a melyek egy levélhezíróval vannak letakarva.

A csomagok mindegyikén egy papircédula lóg, a melyen e magikus szavak állnak: „Száz ezer frank.” Villám ebesen cikázik agyán hirtelen át egy bohó gondolat.

Ki venné észre, ha legalább életem egy rövid pillanatában lesz nálam kétszáz ezer frank?

Es lázas izgatottsággal felkapja a bankjegyesomagot, de ugyanabban a pillanatban, a midőn zsebében van a pénz, — újra a szobába lép a bankár.

— Tehát kedves barátom, — folytatja tovább, — a dolog rendben van, Holnaptól fogva szolgálatomban áll. Egyelőre ezeröttszáz frank fizetéssel, de remélem, hogy nem marad meg ennél.

A fiatal ember érzi, mint merednek ének hajzájai, úgy érzi, mintha mellét égetné a kétszáz ezer frank.

De hát mitévő legyen?

Ujra a levélhezíró alá tegye? protektora észrevenné.

Bevalja gyerekségét? A trefát bizonyára igen izetlennek fogja találni és vajmi keveset fog egy olyan emberrel törődni, a ki ilyen balgaságokra ragadtatja el magát.

De hát mit tegyen?

A bankár egy mozdulatával az audenciának véget vet.

A szerencsétlen felegyenesedik, néhány köszöntő szót dadog és elhagyja a szobát a kétszáz ezer frankkal.

Először a vízbe akarja magát dobni, aztán golyót akar agyába röpíteni, majd Belgiumba akar átszökni és végre egy órai kínos rettegés után arra határozta el magát, a mit legelőször kellett volna tennie.

Haza fut — csomagot készít a pénzjegyekből, megcímezi X. bankárnak Y. utcába és cédulát tesz mellé, a melyben esztelené-

gét bevalja és bocsánatért esedezik.

Aztán gyors léptekkel, mint egy tolvaj ujra az utcára megy, nem mer se előre, se hátra tekinteni és a legelső útjában akadó közszolgának átadja a csomagot, a kit éppen útjában talált.

Alig érkezett vissza padlásszobájába, a midőn ajtaján erőse kopogtatnak.

Szive lazasan vert. A bankár mindent tud — most jönnek elfogni — felnyit. — A közszolga, a kinek átadta a csomagot, előtte áll és gunyosan rávigyorog. Gyorsan rázarta az ajtót és rarival.

— Hát furdalja a lelkiismerete? Hát gyáva lump? Először megteszi és aztán fogja el a rettegés? De én nem vagyok ilyen! Én megtarthattam volna az egészet, de nem tettem és azt mondtam magamban: Hohó felezz Itt a része én megtártottam a magamét!

Ezzel a fiatal embernek egy csomag bankjegyet nyújt oda.

A szerencsétlen mereven megáll, mintha guta ütötte volna — nem akarja. — nem meri a történeteket észszel lefogni! Érzi a végzet mint teperi földre — de hirtelen felugrik és rakiált:

— Ezt nem teszed, nyomorult. Ez a pénz nem a tiéd. Add ide — ide kell adnod gazember!

Debreczen, április 21.

A közoktatási miniszter itthon. A közokt. miniszter, kinek megrongált egészsége a több hónapi pihenő alatt helyreállt, vissza érkezett Bpestre és azonnal átvette miniszteriuma vezetését.

Intézkedés a bevándorlás megállítására. Szolnok-Doboka vármegye alispánja legutóbb kiadott rendeletével utasította a járások és városok első tisztviselőit, hogy az ország közgazdaságát fenyegető romániai zsidó bevándorlást a legnagyobb figyelemmel kísérik s a bevándorlókkal szemben a legnagyobb energiával járjanak el. A rendelet különösen azoknak a romániai zsidóknak a beözönlését akarja meggátolni, akiknek nincs sem letelepedési engedélyük, sem rendes lakásuk s akik semmi képpen sem tudják kimutatni, hogy tulajdonképpen mitől ének és miből akarnak megélni. Ezekkel szemben, a rendelet szerint, a toloncszabályzat értelmében kell eljárni.

Választási fuvardíjak. Biharmegye is rendkívüli közgyűlésében megállapította a választási fuvardíjakat és pedig 15 kilométerig 6, 30-ig 8, 50-ig 10 korona a díj. Három választó a minimum egy kocsin. Téli a fokozat szerint 1-2-3 koronával több. Vidóvics bizottsági tag azt indítványozta, mondják ki, hogy Biharmegyeben szűkségtelen a fuvardíj. Hegyesi Marton felszólalására az indítványt elvetették.

A költségvetés a főrendiházban. A főrendiház apr. 23-án tartandó ülésén veszi tárgyalás alá az 1900 évi költségvetési előirányzatot. A vita alig terjedt túl egy napra, úgy hogy a képviselőház apr. 24-ére hárított ülése már tudomásul veheti a főrendiház hozzájárulását a költségvetési törvényhez, amely a szentesítés alá terjesztendő javaslatok átvizsgálására kiküldött bizottság által még aznap el fog intézteni, úgy hogy a törvény, szentesítés vegett már apr. 24-én teljesszterjeszhető. Érdekes vitára mindazonáltal van kilátás a főrendiházban. Kormánypártiak és klerikálisok ugyanis valószínűnek tartják, hogy szóba kerül a Banffy-part által szított (?) felekezeti izgatás is a vitában, amely különben szerintük agrárpolitikai színezetűnek ígérkezik. Érdeklődéssel várják politikai körökben különösen a protestáns püspökök és főgondnokok magatartását a minden ok nélkül előráncigált felekezeti kérdésekben s különösen báró Prónay Dezső várható felszólalása körül csoportosul már eddig is az érdeklődés. (Ezt ugyan már eddigi nyilatkozataikból ismerhetnék.)

— És a közszolgáira ugrik, kezdi őt fojtogatni.

— Mi? Hogy? — hörög az erős ember, hatalmas ökölcsapással kiszabadítva magát a szorító kezektől. — Ne teketóriázz, mert különben az egészet megtartom magamnak.

— Igen vagy nem! Akarod-e visszaadni a pénzt, nyomorult tolvaj?!

— Nem semmi esetre sem!

Erre a fiatal ember mint egy őrut, magánkívül a dühtől kést ragad, amely a kaudalón feküdt és ész nélkül rárohan a természetes auvergínrá.

Az holtan terült el a padlón és a rendőrök, a kiket a bankár nyómozni küldött — e mint hamarjában észrevette a kétszáz ezer frank eltűnését — és pedig a helyes utra — betörnek a szobába és a szerencsétlent ott találják a földön feküdvé a holttest mellett, körülötte a szétszórt bankjegyekkel.

Elfogják, — törvényszék elé állítják, — bűnösnek találják lopás és emberölés bűntetteiben és halálra ítélik.

És ez a történet szó szerint való. Ezt az igazságszolgáltatás ártatlanul ítélte halálra. És halálra kellett ítélnie.

Hány ilyen ismeretlen tragedia van, a melynek csak a mindentudó mindeható ismeri a nyitját?...

A képviselőház pénzügyi bizottsága két törvényjavaslatot le tárgyalt. Az egyiket, mely a naptárak s a hírlapi és egyéb hirdetések helyeg kötelezettségének megszüntetéséről szól, általános helyegléssel fogadta az egész közvélemény s egyhangulag megszavazta ma a pénzügyi bizottság is.

Ezen egyöntetű volt a hangulat; ellenben a másik javaslatot szemben, mely az érték-pír forgalom megadóztatásáról intézkedik, Matlekovich sietett aggodalmasan rámutatni arra, hogy ez az új adó minden számbavehető pénzügyi haszon nélkül — hisz alig lesz 100,000 frt bruttóhozadéka — nagyon nyomasztólag fog hatni a forgalomra s a javaslat motivuma egyedül az ingó toke elleni politikai és szociális aramlatokra vezethető vissza (1).

A javaslatot ezután általánosságban elfogadták ugyan, de a részletkérel hosszabb vita támadt, melyben Székely és Lukács minisztereken kívül Matlekovics, Kossuth, Neményi, Barta Ödön, Pulszky és Gajry Ödön bizottsági tagok és Bakonyi osztálytanácsos vettek részt.

A vita során sikerült a javaslaton több lényeges módosítást tenni. Legnevezetesebb ezek közül, hogy: az adólab — 2000 kor. után — 10 fillérről 8 fillérré szállítottott le, a 37. §. mely szerint a ki adóköteles okirat birtokába jut, ez okirat helyeg felbélyegzéséért szavatossággal tartozik s adólevonás esetére az elvont adóösszeg ötvenszeresével, mint pénzbírsággal büntetettik, törölt-tett, a 42. §-ban az életbeléptetési határidő 1900 január 1-éről 1900 augusztus 1-ére téteztet.

A bizottság jelentését a képviselőház legközelebbi ülésén mutatja be Szabó Imre előadó.

Új tranzverzális út Békés és Csánád megyében. Hegedűs Sándor kereskedelmi minisztertől Békésvármegye alispánjához leirat érkezett a napokban, mely válasz a vármegyének az októberi közgyűlésen hozott határozatára, amelylyel egy új tranzverzális műút kiépítését kéri. A miniszteri leirat az új a lami tranzverzális műút kiépítését kívánatosnak tartja és számba véve a kérdéses utvonál közérdekű fontosságát, másrészt méltányolva a közönségnek az alföldi közúti közlekedés viszonyainak fejlesztésére irányuló törekvéseit, már most kijelenti hogy hajlandó, — a törvényhozás jóváhagyásának fentartásával, — a közútnak ezen az érdekelte törvényhatóságok méltányos hozzájárulása mellett való kiépítését és a lami közlekedésbe való átvetélele a z o n n a l f o l y a m a t b a v e n n i, m i h e l y t a d u n a f ö l d v a r d e b r e c e n i - m á r a m a r o s s z i g e t i k ö z ú t k i é p i t é s e b e f e j e z é s t n y e r. A miniszternek ez a határozott ígérete — mint tudósítónk írja — két millió korona ajándékot jelent Békés vármegyének.

KÜLFÖLD.

Kormányválság Spanyorszában. A kabinet a régens királynénak följánlotta lemondását, a melyet el is fogadott. Silvelabazután bemutatatta az új miniszterek névsorát. Az új kabinet a következőképp alakult meg: Elnökség és tengerés et Silvela, külügy Aguilár C a m p o marquis, igazságügy Vadillo marquis, pénzügy Villaverde, belügy Dato, hadügy Azcarra tabornok, közoktatásügy Garcia Alix, közmunkaügy Ga-set. Az új miniszterek már le is tettek az esküt. A minisztertanács dekrétumot terjesztett a régens királyné elé, a melylyel a közmunkaügyi minisztériumot két osztályra osztják és pedig oktatásügyi és munkaügyi osztályra.

A német vendégszeretet. Berlin város polgármestere 50 ezer márkát akar kérni a városi képviselőtestületől Ferenc József fogadtatási ünnepségeire. Bár ez az összeg, a mi fogalmunk szerint, már magában véve is szerény, a rettenetesen szánító németek

— úgy látszik — még ennek a megszavazásától is idegenkednek. Legalább erre kell következtetnünk abból a felhívásból, amelyet a Berliini Tagblatt a városi képviselőkhöz intéz, felszólítván őket, hogy minden vita és megjegyzés nélkül szavazzák meg Ferenc József látogatására az u c a k díszítésének költségét. A kért hitel megtagadása a legcsúnyább nev-jelenség volna a vendéggel szemben s egyuttal lealacsonyítaná Berliint a póriasság városává, mert még a barbárok is megtisztelték és megajándékozták a vendéget. Hogy ezt a berlinieknek még külön is a szájukba kell rágni.

Ausztria. Bécsből je entik: A kormány elkészült a nyelvtörvényjavaslattal, a melyet a Reichsrath legelső ülésén be fog mutatni. A kormány arra fogja kérni a házat, hogy azonnal valassa meg a nyelvtörvény bizottságot.

A czár Párizsban. Azt a néhány nap előtt felmerült hírt, melyet mi is közöltünk, hogy a czár Danzigban a nyár folyamán Vilmos császárral találkozni fog, több franczia lap oda magyarázta, hogy Oroszország uralkodója Párizsba való útjában Danzigban éppen csak egy kis pihenőt fog tartani. Arra a Berlinből kiindult kijelentésre, hogy ott semmit sem tudnak a danzigi császár találkozásról, a párisi lapok nem állottak el a czárlátogatás témájának további feszegetésétől és ma már egyes lapok tudni vélik, hogy a czár Párizsba augusztus havában várható. Egyuttal hangsúlyozzák, hogy Loubet elnök személyes érdeme, hogy a czár a kiállítás látogatására elszanta magát. Az elnök a szentpétervári nagykövetet folytonosan arra utasította, hogy Franciaországra nézve a kiállítás a béke ünnepe, a mit épp a czárnak látogatása, a hagai békekongresszus megeremítőjének odamenetele tetőzne be igazán. Még pár héttel ezelőtt a czár elutasítólag viselkedett a meghívással szemben, de a mióta a Waldeck-Rous-eau miniszterium a kormány elleni támogatásával oly bátran szembeszállt és Franciaország belső viszonyai nyugodt fejlődésének biztosítéka fenforogni látszik, a czár magatartásában állítólag változás létesült.

A pétervári odesszai vasút. Egy amerikai nagy tőkepenés megbízottai utban vannak London, Páris és Berlin felé, hogy koncepcziót eszközöjjenek, ki egy Pétervártól Odesszáig vivő vasútra. A vasút építésére négyszázmillió frank van előirányozva.

Olaszország és az Egyesült-Államok. Arra a fenyegetésre, hogy azokat az olasz munkásokat, akik a Croton folyónál dolgozó munkások zavarásában részt vettek s az utolsó év folyamán jöttek Amerikába, visszaküldik Olaszországba, az olasz nagykövet erélyes tiltakozást adott a külügyminiszteriumnak. A nagykövet az olasz kormánytól ma kapott instrukciók alapján kijelentette, hogy az olasz munkások ellen tervezett eljárás törvénytelen és ellenkezik az Amerikai és Olaszország között fönálló szerződésekkel.

A háboru.

A Bethulie mellett épült új vasuti hid állítólag e hét végén át volt adandó a közforgalomnak. Azonban ezt már szintén állítólag a burok feleslegessé tették, mert a hidat levegőbe röpitették.

Transzválnak azt az ajánlatát, hogy kölcsön adja Portugáliának azt az összeget, a melyet a Delagoa-ügyben hozott ítelet értelmében fizetnie kell, — Portugalia köszönettel visszautasította. A transzváli kormány tiltakozik a burfogyoknak Szent Ilona szigetére való deportációjá ellen. Reitz miniszter kijelentette egy újságiról elötte, hogy a kormány nem hozotthatarozatot a bányák elpusztítására.

Pretóriából apr. 19-ről azt jelentik, hogy Freemann bur parancsnok 400 embert a folyón át Alival fele kergetett. több

angol katonát elfogott és marhát, szekeret ejtett szakmányul. A Bethulie mellett a sátrai hidat levegőbe röptették.

London, apr. 19-ki tudósítás szerint apr. 18. kétszázötven bur elindult Watervárból Rodézia felé, hogy Carrington hadoszlopát föl tartóztassa. A többnapos esőzés elárasztotta a bloemfonteini tábort, a víz elsodorta a csapatok egy részének sátrait. Egyebiránt a sátrak is keves oltalmat nyújtanak az időjárás viszontagsága ellen.

London, apr. 21.

A Daily Telegraphnak jelentik Fokvárosból 18 ki kelettel:

Az északnyugati kerületekből érkező jelentések szerint a lázadás csakugyan el van fojtva. A Daily Chronicle nak jelentik Bloemfonteinből tegnapi kelettel, hogy a szükséges pótlóvak megérkeztek. Robert lord most már készen van a további előnyomulásra.

A Morningpostnak jelentik Kymberleyből 18-iki kelettel, hogy Methuen tábornok hirdetményt bocsátott ki, a mely polgári személyeknek megtilja a fegyverviselést a katonai hatóságok engedelmé nélkül, továbbá a fegyverek beszolgáltatásának határidejét május 6. aratuzi ki és a lázadókat felszólítja, hogy minden hasznevehető modern fegyverüket beszolgáltatassák.

Vae victis!

London, április 20.

Az angol tábornokoknak, a kik a háborúak első hónapjában a burok alatt újra és újra legyőzettek, úgy látszik, szép sorjában most kell akkori hibáikért és bajsorsukért bünhődniök. G a t a c r e hadosztály-prancsokot már pár nap előtt felmentették és helyére P o l e C a r e w e t rendeltek ki; most — egy londoni magántávirat szerint — W a r r e n tábornokot is elmozdították a l l a s a b o l. Okot erre R o b e r t s n e k már ismert az a jelentése szolgáltatott, mely W a r r e n o e k S p i o n s k o p n á! tanusított viselkedését a legélesebben elítélte.

Mivel pedig ebben a jelentésben B u l l e r tábornok sem kapott valami nagy dicséretet, valószínű hogy az ő e l m o z d í t á s a is küszöbön áll.

(Hát R o b e r t s - r e nem kerül-e sor?)

Weperert a burok, állítólag, bevették.]

Menyhárt János

— sz. 1823. nov. 10; megh. 1900 apr. 18. —

Sok derék tanárral gazdagította már Szatmárnémeti kir. város és Szatmármegye a debreczeni kollegium különböző tanszakainak jeles tanárkarát, de olyannal, mint M e n y h á r t J á n o s aligha ajándékozta meg valaha, aki oly kiváló lett volna, mint ő: például a h é b e r é s g ö r ö g - s z e n t i r á s - m a g y a r a z a t tanszakében, melynek betöltésére már is nagy képességgel bírt, amidőn mint 30 éves ifjú 1853-ban megválasztott, de 1853-ban a képességét odaemelte, hogy hozzá hasonlóval akkor még a »Két-magyar hazának« nevezett mai Magyarország egyetlen ref. theologiai iskolája sem dicsekedhetett; habár a felkészítési tanszakra mindenütt nagy gondot fordítottak és ugyancsak megválogatták a tanfőfiakat. — A tudomány emellett nála bámulatosszorgalommal, kötelességtudással, — nyájassal, meggyerőszeregettel, egész a z i g e n y t e l e n s é g i g m e n ő s z e r e n y s é g g e l parosult, de ami éppen részére tanítványai tisztelve szerető ragaszkodását biztosította. Ezekben volt a varázs, amely őt kartársai sorából is megkülönböztetőleg kiemelte s tanításainak sikerét annyira biztosította, hogy úgy tartották felőle hogy aki a héber és görög nyelvekben megfelelő előkészület nélkül lett is tanítványává, ha óráira szorgalmasan eljár és világos előadásait nyugalommal hallgatta: lehetetlen volt a

szenitírás igaz értelmébe nem jutni, ami az ev. ref. egyház lelkeszeire nézve, akiknek tanításai eredetileg héber és görög nyelven írt szenitírásból kell meríteniök — roppant, elhatározó fontosságú feladat.

Bizony G a m i e l volt. A kik labánál tanultak ilyenek ismerték, nem mintha Pál apostoli jelentőségre emelkedtek volna, hanem mert csakugyan az ő lelke erejéből vett buzgósággal mentek el a küzdelmes pályára, melynek jutalma nem fényben és gazdagságban van, hanem az ő szerénységétől elsajátított azon benső, titkos megelégedésben, hogy híven munkálkodtak, — mesterök példája szerint — a rájuk bízottakban; s most hogy a mester meghalt, a kik még a tanítványok közül élnek, halás szívvél teszik le sirjára az áldó, elismerő emlékezés koszorúját.

Fájdalom, e párihatlan tanárt, nem munkahelyéről a katedréről szólította el az isteni szózat: »Jól van hű szögám, hív vőltál, menj be a te Uradnak örömebe;« hanem mielőtt ereje kimerült volna, már megpróbálta hívét, a tanári pályát folytatására alkalmatlanná tevő látszeri szörnyű csapással, a mi miatt tanári sikereinek magaslatáról még 1888-ban nyugalomba kellett vonulnia. E miatt történt az meg, hogy kisebb dolgozatain kívül, a szén írásmagyarázat terén bizonyosan végzett, e fajta irodalmunkban hízagot pótló nagy munkái, saját maga által sajtó alá rendezve — nem láthatnak közkézre bocsátva napvilágot. Hi szűv, hogy lesz avatott tudósunk, a ki a ker. egyház érdekében még valaha az ő jegyzeteiből e kenyszerült hiányt pótolni fogja. Ugy legyen!

A szerény életű tudós tanár életéhez méltó szerény gyászjelentéseket adtak ki haláláról a kollegiumi tanszakok tanárai összesen:

• A B. F. R. A.

A debreczeni ev. ref. főiskola tanszakainak tanárai részvevő értelet tudatják, hogy szeretett és nagyrabecsült kartársuk

nagytilszteletű

MENYHÁRT JÁNOS

a theologiai akadémiának 38 éven át rendes 12 év óta pedig nyugalomba vonult tanára, életének 77-ik évében, ápril hó 18-án esti 7 órakor csendesen elhunyt.

Temetése f. hó 20-án leend.

Debreczen, 1900 ápril 19.

Az Isten igéje alapos tanulmányozójának emléke él százakra menő tanítványai szívében a tudomány csarnokában; lelke pedig méltó jutalmát Isten országában nyerje meg!

És az egyetlen leányból és unokájából álló kis család: »A fájdalomtól porig sújtva jelentjük a felejtethetlen jó édes apának és szerető nagyapának nehai

MENYHÁRT JÁNOS

nyugalmozott theologiai akadémiai tanárnak folyó évi április hó 18-án esti 7 órakor, életének 77 ik évében rövid szenvedés után történt csendesen elhunytat.

Drága halotjunk porrészei április hó 20-án délután 3 órakor Darabos-utcza 32-ik számú házuknál tartandó imádság után fognak a Kossuth-utcza temetőben örök nyugalomra helyszüntetni.

Mely gyászszertartásra rokonainkat, a boldogultnak barátait és ismerőseinket fájó szívvél hívjuk meg.

Debreczenben, 1900. április 19-én.

özü. Bethlendi Endréné szül. Menyhárt Kornélia

mint leánya.

Bethlendi Bandi

mint unokája.

Nyugodjék csendesen a sirba szállt test. Evangeliumi vilárosságot terjesztett lelke örökké élni fog a viláosság hazájában és itt is míg a »Debreczeni kollegium« áll, melynek történetébe nevét és emlékét kitörülhetlenül heirta és míg a magyar protestantizmus él, a melynek elsőrendű munkása volt.

HIREK.

* **A diákkongresszus rendező bizottságának kérelme a közönséghez.** A debreczeni orsz. diákkongresszus rendező bizottsága nagy kérelemmel fordul Debreczen város közönségéhez. Jöndulatát és támogatását kéri abban a nagy munkában, melylyel most az egész ország figyelmét Debreczenbe irányozza. A magyar ifjuság színe, virága találkozik Debreczenben a VII-ik országos diákkongresszuson. A debreczeni főiskola ifjusága teljes erővel igyekszik őket méltóan, Debreczen város nevéhez illelőleg fogadni, de a nemes város közönségének jöndulata és szives pártfogása nélkül ezt csak hézagosan cselekedheti. Legnagyobb gondot az elszállásolás okoz a bizottságnak. Debreczen szállodáiban a 130—140 kongresszusi tagot képtelen elszállásolni. Bizalommal fordul ezért a város nemes közönségéhez s kéri, hogy a haza jövendő reményeivel, a művelt magyar ifjusággal szemben is mutassa ki jöndulatát azzala nemes tettel, hogy a kiküldöttek részére lakást ajánljon fel. Fogadjon el egy család egy, legfeljebb két vendég ifjut s a debreczeni kollegium ifjuságának jóhírnevét, kongresszus iránti lelkesedését fogja fokozni. Az ifjuság pedig az egész kongresszus, tehát a magyar ifjuság nevében mond köszönetet. Azon lelkes pártfogói a magyar ifjuságnak, kik a kongresszus sikerét ez uton is szivesek lesznek előmozdítani, értesítéseket a kongresszusi irodában, Bika szálló 8. apr. 21-ig legyenek szivesek küldeni. A kongresszust rendező — nagy bizottság.

* **Isteniszteletek.** Ev. ref. nagytemplom Papp Gyula 4 th. Kistemplom Kovacs László 4 th. Kossuth. u. templom Bagaméry Károly senior, Isptaly templom Hajdu Zsigmond esk. felügyelő.

Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes tart isteniszteleket.

* **Piacrendezés.** A debreczeni piacrendezés ügyében kiküldött bizottság V e c s e y Imre th, főjegyző elnöklété alatt legutóbbi alkalommal a szürszabók, gubások, magyarszabók s némely részben a gyömölcsárusok piaca ügyében határoztak. A bizottság javaslata abban kulminál, hogy a szürszabók, gubás, magyarszabók és bujbéliek árulohelye, illetve piaca a városház megett elterülő Városház-utcza és a Rózsa-utcza legyen. — A gyömölcsárusokra nézve piacshelyül a »Bika« szállodatól Hafvan utcaig terjedő terület ajánlja, ahol az egyes árusok ernyő alatt árulhatnak. Mivel azonban a város minden szegletre állit két vassátrat, a bizottság azt javasolja, hogy az ernyő alatt árulónak csak délig, a vassátrakban árulónak pedig egész napon át szabad legyen árulni. A piacrendezés ügyében kidolgozott eme javaslatot a jövő hónapban a jog és pénzügyi bizottság, azután a város s végül a közgyűlés tárgyalja. Akkor végérvényesen határoznak.

* **Debreczeni löversenyek.** — Nagyon szép idő van a löversenyekre. Délután 2 óra felé egymást érték a kocsik, melyek a Nyulas felé vezető utakon robogtak végig, telve sportkedvelő hölgyekkel és urakkal. — A verseny hivatalos teendőit a következő urak végzik: Igazgatók: gróf Degenfeld Imre, br. Harkányi Andor, Liptay Bela, Simonffy Imre kir. tan. polgármester és gr. Szapary György. Birák: ifj. gr. Names János és Simonffy Imre polgármester. Mázsaló: Horthy Zoltán. — Indító: Graeff Jenő. Totalisetaur-vezető: K. Császár Ferencz. Titkár: Engeszer József.

Az urlovasok közül számosan vesznek részt a versenyen és pedig: Hg. Braganca F. J. kir. Fensege, br. Eltz, Mr. Brook, Gömör V. br. De Pont, Kagerer J. gr. Starhemberg V. br. Jósika A. br. Schwaben Durneiss Gy. Koller Ede, Krause K. Suermondt, Folberth J. Szemere K. Horthy J. br. Szentkriszty J. Csizsar J. gr. Szapary J. és Edlinger O.

*** Betörés egy hentesüzletbe.** Tegnap déli 12 és 1 óra között Benes Géának a főterem lévő hentes üzletébe betörték a betörő valami 220 frtot elemelt. Szép közbiztonsági állapot! Fényes nappal, a legélenkebb forgalmi helyen, szomszédságában négy rendőrkapitányságnak valami közönséges csavargó kinyit alkulcsal egy boltot, melynek gazdája ebédelni van, összeszedi a mi pénzt talál, intézkedik, hogy a nyomozást felrevezesse, a mennyeiben a kirakatbeli sonkák közül egyet a páll alá, valami disznósajtot megint másfelé rejti el, aztán szépen odébb áll a pénzzel. Természetesen, most a rendőrség erélyesen nyomoz...

*** Lesz sertés vásár.** Nemrégiben az egész ország sajtóját bejárta az a hír, hogy a Hortobágyi marhaállományban szaj- és körömfájást észleltek. A belügyminiszter a saját hatáskörében intézkedett is, a tegnapi nap folyamán leküldte Trajanos kir. főállatorvost, ki a helyszínen tegnap megejtve a vizsgálatot konstata, hogy a szaj- és körömfájásról szó sem lehet mindössze a tavaszszal gyakori talajnedveség okozta nem ragadós betegségről lehetett volna szó. Így azután nincs semmi akadály annak, hogy a nagy vásár ebből a szempontból ne siketüljön.

*** A könyörület szivekhez.** A lipiki gyógyfürdő sanatoriumába kedvezményes helyre felvett vagyintalan két gyermek gyógyítási költségeire újabb adományoztak: Czikkó László, Kovács Gyula, Csigekei birtokosság, Szantó Győző, Tkos Etelka, Ungvári, Riesz Henrik, Hajdu Gyula, Vargane Dalmy Teréz, Kiss Lajos N. N. öz. Bodó Samue né 2—2 kor. Borbély fh. 1 kor. Midőn a begyűlt kegyes adományokat nyilvánosan köszönettel nyugtatom: ugyanakkor e két beteg gyermek ügyét a könyörület szivek jóakaratu emberbaráti figyelmébe ajánlom. Roncsik Lajos városi tanácsnok.

*** A debreczeni katonatisztek lakbérének emelése.** A katonai vegyes bizottság tegnap d. u. ülést tartott a városházán, hogy a helyi viszonyok mérlegelésével újabb tíz évre megálapítsa a katonatisztek lakberatalányát. A bizottság tekintettel a debreczeni drágasági viszonyokra, olyan indokolt propositiót készített, a mely után alapos remény van rá, hogy a debreczeni tisztisár lakbérének a moztani negyedik osztályból a második osztályba emeli az illetékes katonai hatóság.

*** Italmérők öröme.** Megirtuk már, hogy az új italméres törvény értelmében mindazon szatócsoknak, akik italmérest is akarnak gyakorolni, e czelra teljesen a szatócs bolttól elkülönített helyiséget kell hogy nyissanak. A miniszter, az ország különböző részeiből érkezett jelentések alapján most egy új módosító rendeletet adott ki, amelyben megengedi hogy a szatócsüzlet és az italméres helyiség egy összekötő ajtóval láttassék el, azonban az utczára — csak úgy mint epdig — ket bejáró ajtót kell nyitni. E csekély módosítást is bizonyára általános örömmel fogadják az érdekelt szatócsok, kiknek korlátolt viszonyaira a külön helyiség alkalmazása nyomasztólag nehezdedet.

*** A közvilágítás ügyiratai.** Ma küldték fel a belügyminiszterhez a városi közvilágítás ügyében hozott közgyűlési határozatot jóváhagyás végett. A határozathoz természetesen mellékelve vannak, ez ügyre vonatkozó összes iratok is, ugyszinten a házi kezeles illetve a közgyűlési határozat ellen beadott fellebbezés is. Tekintélyes iratcsomag. Negyven nap lefolyása alatt nyilvánvalóvá lesz a mindöntése is.

*** A debreczeni ker. betegs. egyesület igazgatósága** ezúton fejezi ki mély köszönetét az István gőzmalom társulat 220 kor., az 1. takarékpénztár 80 kor., alföldi takarékpénztár

20 kor., közg. bank rt. 20 kor., takaréks. hitelintézet 10 koronányi, részben betegs. egyesületük javára, részben a keresk. kórház építési alapjára tett kegyes adományaiért.

*** Jövöheti bünygi végtárgyalások.** 1900. ápril hó 23-án hétfőn Elek Gábor s társa ellen lopás büntette, ápril 25-én szerdán Bökényi János s társai ellen hatóság eleni erőszak büntetteért, ápril hó 26-án csütörtökön Kovács Jánosné ellen sikkasztás büntette, K. Szabó Mihály ellen emberölésért, K. Nagy Julianna ellen lopás büntette, Ápril 27-én Pénteken Ágoston István ellen okirat-hamisítás büntette, Zsadányi Gyula s társa ellen lopás büntette, Rácsai György ellen lopás büntette, Szente Miklós ellen öszbüntetésért. Ugyanaz nap még itelethi detések.

*** Az ebtartó közönség érdekében.** Az ebtartásról szóló szabályrendelet 29. §-a értelmében értesítetik az ebtartó közönség, hogy ebeiket bejelenteni s azokra védjegyet váltani és az esedékes ebadó — úgy a mult, valamint a folyó évről — befizetni el ne mulasszák, mivel a § ellenjvetők ellenafelgszigorubb végrehajtás fog folyamatba tetetni. — Debreczen, 1900. apr. 20. A városi adóügyosztály.

*** Meghívás.** A honi ipar támogatására megindítandó társadalmi mozgalom ügyében a debreceni Keresk. Csarnok termében e hó 21-én ülés lesz.

*** Detektivek tanuljatok.** Egy öregember, a ki már vén ember, lihegve, izzadtan állított be egy ügyes detektivhez, a ki már több ízben intézte el megbízatását kiváló eredménnyel.

— Csakhogy itthon van, kiáltotta.
— Mi a baj?
— Megcsalt a feleségem.
— Kivel?
— Ha én azt tudnám! Magának kell kinyomozni.

— Mikor csalta meg?
— Ezelőtt egy félórával. — Váratlanul hazamentem, az ajtó zárva volt. A mikor ő nagysága végre bebocsátott, az ablak nyitva volt. Bzon menekült a folyosóra a csábitó.

— Menjünk szemlét tartani.
Kocsiba ültek s a Terézvaros egyik nagy háza elé hajtottak. Két percczel később benn voltak a hatószobában, a hol minden a régiben volt, csak ő nagysága tűnt el.
— Kérem, hagyjon magamra, szolt a detektiv.

Husz percczel később beszóltotta a házigazdát s a következő meglepő kijelentést tette:

— A csábitó magas, szőke fiatal ember gazdag, de mégis fukar, fogsora sárga és felső szemfoga hiányzik, különös ismert tő jele, hogy mutatujján hosszú körme van.

— Ez ő! kiáltotta a megcsalt férj. De honnan találta ki?

— Egyszerű dolog az enész. Hogy magas és szőke azt az ablakfa árulta el. A mikor kiugrott, beleütötte a fejét. Nézzen oda.

A magas ablakfán vérnyom látszott s egy-két szőke férfi hajszál.

— A többit, folytatta a detektiv, ez a szivarvég árulta el.

Egy darab szivarvéget mutatott.

— Hogy gazdag a csábitó, bizonyítja az a szivar, a melynek darabja 3 krrona, hogy fukar, abból következik, hogy addig szivta, míg a körmére nem égett. Fogsora sárga, mert erős dohányos. Hogy felső szemfoga hiányzik, mutatja a szivarvég, a melynek alsó fele össze van ragva, felső fele pedig sima.

Bizonyos, hogy a matatóujján nagy körme aan, mert a szivart sem késsel, sem géppel nem vágta le, hanem körömmel, a mi világosan látszik. Ebben nekem nagy praxisom van.

— És miből gondolja, hogy a csábitó fiatal ember?

— Mert ön már öregeske.

Persze valóper megindult ezen az alapon.

*** Napdíjasok a polgármesternél.** Beké Imre városi kiadó — kinek keze aiat több mint 20 napdíjas irnok dolgozik, ma felvezette az ő 20 embert a polgármesterhez s ne-

vökben fizetésöknek csekély felemelését kérte. Utalt a nehéz és terhes munkákra, melyeket végeznek s a mostoha megélhetési viszonyokra, s 80 krról 1 frtra kérte fizetésök emelését. Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester nem is zárkózott el e szerény kérelemtől s megígerte, hogy segíteni fog rajtuk.

*** A szultán és a győriek.** A győri állami főreáliskola tanári kara, és ifjusága a hásvéti szünidőben kirándulást tett a Balkán félsziget országaiba és Konstantinápolyba. A kirándulókhoz, kiket Lenner Emil igazgató és öt tanár vezetett, Győr város intelligenciájának néhány tagja is csatlakozott. A harminc hat tagból álló társaság Kolozsvárt állapodott tartózkodott meg először, majd Bukarestben egy napig s innen a Fekete tengeren ment Konstantinápolyba. Ott kiváló szimpátiában és flyelemben volt részük a szultán részéről. A szultán értesülve arról, hogy egy magyar iskola tanulói tartózkodnak fővárosában, elrendelte, hogy kertjét, könyvtárát és istállóit mutassák be nekik, azonkívül fenyves ebédet adott a kirándulók tisztelőtérére a pérai kastélyban. Redván basa, Konstantinápoly kormányzója képviselte a szultánt. A teremben török és magyar darabokat föl-váltva játszott egy kitűnő zenekar. Az első lelkészöntött Lenner Emil főreáliskola igazgató mondo ta magyar nyelven a szultánra, majd Hegeős I. dr., a reáliskola tanára köszöntötte föl a jelenlevő Redván basát francia nyelven. A negyedik fogásnál tolmácsolta a kormányzó török nyelven a szultán üdvözetét.

— Uram egyenes megbízásából, mondá Redván basa, átadom önöknek a szultán legszívesebb üdvözetét. Felséges császárom továbbá arra kéri önöket, tolmácsolják benső üdvözetét az összes magyaroknak.

Zugó eljenzés fogadta Redván basa szavait. Ebéd után, mikor a társaság utra készült, a kormányzó tizenbét fogat bocátott rendelkezésére. A galatai hidon még vámot sem szedtek a magyar kirándulóktól. A török fővárosból Bulgárián és Szerbian át tegnap értek haza a kirándulók.

*** Kinai észjárás.** A németek nagyban építik vasutaitak Kinában; néha azonban megjárják vele, amennyiben annyi kellemetenségük akad a copfosokkal, hogy igazán csak német kedély s nyugodtság tud beletörődni. Nemrég Schautung kerületben rakták le a síneket s az utjelzőket; a földbe verték a sürgönydrót-rudakat s azután tovább mentek, másnap nagy csodálkozásra látják, hogy se sín, se pózna. Ujra szépen lerakták, utána következő napon ismét látják, hogy az egész vonal mentén egyetlen pózna s utjelző sincs. Rájöttek, hogy a copfos, kinaiak, emelték el a póznákat és utjelzőket, a főmérnök jelentést tett a kinai hatóságnál, amely meg is ígerte, hogy majd gondja lesz rá, hogy copfos ársai békét hagyjanak a munkálatoknak. — A hatóság részéről kiment tehát a legfőbb ember hogy majd ő ráriaszt a tolvajokra, ha észreveszi őket. Jelenlétében újbol letűzték a czövekeket és másnap is ott volt a sínek mentén. Egy hét múlva, amikor a főmérnök arrafelé ment, szörnyűködve látja, hogy se czövek, se utjelző. Nagy haraggal állit be a hatóság főfő emberehez, hogy ismét ellopták a póznákat. Majd csinál ő rendet, levágatja a tolvajok fülét stb. stb. A mandulaszemű főfő ember erre sunyi módon így felelt a főmérnöknek: »Sohse haragudj azért uram, legy nyugodt, a póznák egytől-egyig mind itt vannak a kertemben összerakva, A saját emberimmel szedtettem ki a földből, nehogy más valaki lopja el, mert esküdni merek, hogy ellopták volna; így legalább visszakapod tőlem, mert én becsületes ember vagyok s ha akarod, holnap ismét kimegyek veled — amikor letűzeted.

*** A debreczeni munkás dalegylet** husvét másod napján tartott dalestélya alkalmával felülfizettek: Lókody Ferencz 1 kor. 80 fil., Nagy Dezső 2 kor., Ari Lajos 1 kor. 20 fil., Papp Ilona 2 kor., Cili M. 5 kor., Vertesy Gyula 1 kor. Összesen 133 kor. Fogadják ezúton is a dalegylet elnökségének köszönetét.

* **A debreczeni országos diákkongresszus alkalmából** a kiküldött egyetemi ifjak részére urológ szives volt lakást ajánlani fel lovag Chlinszky György ur 2 ifju részére. Vadon Sándor ügyvéd ur 1. és özvegy Jakab Györgyné urhőgy 2 kiküldött részére. Fogadják érte a rendező bizottság hálás köszönetét. -- Felhívjuk egyuttal a közönség figyelmét a kongresszus rendezőségének mai számunkban közölt kérelmére.

* **Az iparosok Otthona.** Az iparosok Otthona ma-holnap már teljesen készen lesz. A butorokat 25-én fogják átvenni a Központi Kávéházító, s május elejére be is lesz butorozva a helyiség.

* **Nyugalomba vonult őnagy.** Seyff Ferencz a 7. huszárezred őrnagya nyugalomba vonult s ez alkalommal ő Felsége a legelső megelégedését fejezte ki az őrnagy működése felett.

* **Pályázat.** A h.-bőszörményi járásbírósnágnál járásbírói állásra pályázat van kihirdetve. A pályázatot 14 nap alatt kell beadni.

* **Tavaszi.** Enyhe szellő suhan végig az utcákon, gyöngéden megcirógatva a gömbölyű női nyakokat és aranyárga fektejt frizurákat. Hosszan bábrál az elszabadult hajfürtökkel a kis hamis, aztán kapja magát és a galler nylán lejjebb lepózik... Valami inlamikülönös ingerlő melegség árad mindenfelől, Bizserog a vár és tágul a tőd. Egyszerre poétának érzi magát minden ember s talán még a legridegebb bőrzianerek is ritmikus torokban és csengő rimekbe gondolkoznak. A szerkesztők hátán pedig fagyos borzongás fut végig. Mennyi tavaszi vers! Istenem mennyi tavaszi vers!

* **Kaftán és bicikli.** Teljes hidegvérrel sétált tegnapé őt egy lengyelországi jövevény a vasuti uton, a gőzfűdő irányában. Jól kifejtett, göndör pájszeit és nyitott kaftánját vígan lobogtatta a szél. Egy gyors bicikli süvített el a gyanútlanul haladó alak mellett, illetve csak süvített volna. Mert a kaftán nyitott szárnya feltartoztatta a rohanó pneumatikot... Kettőn gravitáltak immár a gőzfűdő irányában: a biciklis és a kaftános. A biciklis több bukfcenet vetett a lengyel zsidó finom kaftánjén csuszva. A lence seiyemből készült kaftán végig repedt, a pneumatic kilyukadt. A kártérítési keresetet megindították a járásbírósa előtt.

* **Öt napig koplalt.** Nyiregyházi tudósítónk írja, Zsindely József 70—75 éves felső-mérai illetőségű, volt negyvennyolczas honvéd vén napjaira a helybeli vásártér egyik bódéjaka vont meg magát betegon, törődötten, éhesen. Itt tartózkodott öt napon keresztül egy hárapásennivel a ló nélkül, Csatangoló gyerekek, a kik a bódé körül játszadoztak, avval mulattatták magukat, hogy elkezdték az öregot követ dobálni. Így lett figyelmessé egy rendőr és az esetről értesítette a központi rendőrséget, honnan intézkedik, hogy az öregot a városi szegények házába szállítsák. Most ott ápolják.

x **Gleichenberg gyógyhely.** A gyógyhelyek között, melyben kitünő klimatikus félése miatt májustól-októberig mozgalmass gyógyidény észlelhető, Gleichenberg foglalja el az első helyet. Képző éghajlati viszonyai mellett a híres gyógyerejű ásványforrások, valamint kitünő egészségi berendezések, kitünő lak- és étkezési viszonyok, mindennek felett azonban a mintaszertő gyógyintézet az, mely a kellemes villa városkának több mint félszázad óta a világhírűséget biztosította. A már régen fennálló gyógyintézet, mint szintén a sós és fenyő belélegzési helyiségek, a pneumatikus kamarák, a hidegvíz gyógyintézet és a különböző fürdőhelyiségek az idei gyógyidényre tetemes újítást nyertek. Nevezetesen az évenként emelkedő forgalom szükségessé tette, hogy még egy pneumatikus kamara, a mely az orvosi műgényeknek megfelel, felállítsák. Továbbá az egyes kabinokhoz hasonlóan sós porláshoz, fenyő tü belélegzési is létesít-

telett és ezzel egy még érzett óhajnak felelt meg. A vízvezeték kibővítése is a Hochstradeni Kogel-ból a gyógyhely ujtására közé számít. Szórakozásról már az idény kezdetével a gyógyzenekar, a színház, a zene és olvasóterem, hangversenyek, társas összejövetelek, tombola stb. által bőségesen gondoskodva van, mely mellett tekintetbe veendő, hogy a gazdasági szépségek a közel és messze fekvő környeknek maga bőséges felemelő örömet nyujtanak. A lakás és ellátási viszonyokra, mely mindegyike a gyógyhelyen kitünőnek mondható, készséggel felvilágosítást nyujt az igazgatójág, a kinek vezetése alá tartozik igen sok szép, különösen egészséges és gondosan ápoló lakásokkal ellátott nyaraló.

* **A Dongó legutóbbi száma** ma megjelent. Felhívjuk az olvasó közönség figyelmét a lapra, melynek változatos, sok szellemmel egybeállított tartalma a legmulattatóbb.

Feltünő szép tavaszi ujdonságok uridivat cikkében kaphatók **Fekete Jakab** uridivat üzletében, (főtér, kistemplom mellett) u. m. angol és olasz kalapok, remek nyakendők, fehéreneműek, zsebkendők, harisnyák, nap- és esőernyők francia illatszerek, karlsbadi csipők. Nagy választék valódi Zachariás-féle férfi és női bőrkeztükben, olcsó szabott áron.

* **Már 3 huzason** át nem buzták ki a következő es nasm eredeti árban kapható osztály sorsjegyeket 13998, 14000, 14100, 14098, 14099, 21299, 21300, 25001, 38679, 80, 81, 39093, 94, 95, 96, 97, 39107, 8, 9, 10, 43823, 24, 25, 26, 44430, 31, 33, 34, 64790, 91, 65945, 66702, 3, 5, 66727, 77971, 87806, 90423, 24, 90461, 99799, 99899.

Tisztelel **Schwartz Dániel** a Bika szálló épületében.

* **Szobabutorok** elköltözés miatt eladóak Piacz.-utca 32. sz. a. Szedlak ház.

Színház.

»A dolovai nábob leánya.«

Herczeg azon darabja, mely nagyon hatásos, de ritkán kerül igazán kifogástalan előadásban színre. Pedig sok a hálás szerep benne. A debreczeni színház sem valami különös szerencsés vele s nem mondható szerencsésnek a csütörtök esti föllevenítés sem, a minek oka részben a helytelen szereposztás.

Mindenek előtt **P a t a k i** Béláról, mint ujonan szerződött tagról kell megemlékeznünk. Nagyon sok dicséretben volt része néhány ellépése alatt a helybeli sajtó részéről; adja Isten, hogy a hozzá fűzőt legszebb reményeket is beváltsa. Aki tegnap esti szerepében látta először, nem találta meg benne azt a könnyűvért, blazirt élni vágyasában önző, de a külső formákhoz gondosan ragaszkodó katonatisztet, aminőnek Loránt alakját a szerző gondolhatta. Játékát bizonyos nyerseség jellemezte, arcfintorgatásaiban pedig, különösen az utolsó felvonásban, igazán tulment a határon. Azonban sok helyen a tehetség oly jelei nyilatkoztak meg nála, melyek tökéletesebb alakításokat engednek tőle remélni.

B a r t h a sem töltötte be úgy Szentirmay százados szerepét, mint kell-tt volna; nem volt igazán schneidig es elegáns katona. Ez a szerep a **K o m j a t h y** egyéniségére van szabva.

Nagyon kedvesen játszott **T a n a y** Biliczky szerepében, de túlságosan magas es arcban sem elég gyermek hozzá. Milyen lehet ama Fusneldar, ki egy fejjel magasabb nála? Olyan volt e szerepben, mint egy 17 éves kifejtett ifju, a kit a mamája még kurta nadrágban jár. Az ily szerepekre nevelünk szerint **R u b o s** van praedestinálva.

O d r y, mint Tarján Gida sokszor eltalálta a kellő hangot, még többször nem. A heves felfodulásokat miudig kezelő rángatásá al, s tulzott arczjatekkal fejezte ki, hangjából nagyon sokszor hiányzott a közvetlenség. Törekvését elismerjük, de a sikert csak szorgalmas önképzés, önfegyelmző kitartás utján érheti el.

Kitünő volt **T. Halmi Margit** Szentirmayné kisebb szerepében, mely azonban elég alkalmat nyujtott neki arra, hogy kétszer-háromszor is nyílt színen kapjon tapsot. — Szépen játszotta meg **Fai Flóra Jób** Vilma szerepét különösen, mint mindig, játékanak erősebben drámai részletei arattak elismerést és tapsot. **Kiss Irén**, mint özv. Domaházyné, Szacsavay, mint Merlin báró a tőle megszokott sikerült alakításokat nyujtották.

Külön dicséret illeti **Makrayt**, aki Miska tisztis szolgájából kitünő, mulattató figurát csinált s komikuma mindig kelő korlatok közt maradt. Közönség szép számmal volt.

a. — a. —

Görög rabszolga. Tegnap este szép közönség nezte végig a fényes kiállításu operettet. A szereposztás most is a régi volt s **K a l l a y** Lujzanak, a ki aranyos kedélyével, szép énekével s bájos alakjával fővonzó erejét képezi ez előadásnak, sokat tapsoltak. Kár, hogy **K ö r n y e i** rekedt volt, mert így a darabnak sok szép részlete elveszett.

Kis szökevény előadása iránt élénk érdeklődés mutatkozik, a melyet fokoz az on körülmény, hogy a címszerepet felváltva **Perényi** és **Sárosy Paula** fogják játszani, a másik női főszerepet pedig, **Carmencidát**, ha a **Kis szökevenyt** **Sárosy** játssa: **F. Kálly L.** ha pedig **Perényi**: akkor **Sárosy** fogja creatini

Színházi műsor.

Szombaton, ápril 31-én. bérletszűnetben fényes kiállítással es díszletekkel, ujdonságul először: **A kis szökevény.** Opere te 3 felvonásban.

Vasárnap, ápr. 22-én két előadás; délután 3-órakor félhelyárrakkal: **Napoleon öcsém** Bohózat 3 felvonásban. este 7 es fél óraker bérletszűnetben, másodsor: **A kis szökevény.**

Tavaszi Ujdonságok !!

Kardos László

nagyraktáraiban, Kossuth-utca.

Nevezetesen:

Mosó női ruhaszövetek

a legszébb színekben ajour és sűrű szövésűvel

Darabos és futószőnyegek

minden faja

Szőnyegmaradékok

5—10—15 méteres darabokban igen olcsón adatnak el. Viaszos **p a d l ó** parket valódi **Linoleum, Bőrvászon** butorbehuzásra.

A t. közönség csupán széttelkintés céljából is szivesen láttatik.

90 darab magyar juh,
közüle 70 darab fejős,
eladó.

Czim a kiadóhivatalban.

Tavaszi és nyári idény 1900.
Valódi brünni szövetek

Egy szelvény 3.10 mtr. hosszú, teljes uri öltönyt (kabát, nadrág, mellény) ad, ára csak
 frt 2.75, 3.70, 4.80 jó
 6.— és 8.90 jobb
 7.75 finom
 8.65 finomabb
 10.— legfinomabb

Egy szelvény fekete szalon öltönyhöz 10 frt, valamint felöltőszöveteket, turista-lódeneket, legfinomabb kamarnokat stb. stb. küld gyári áron a valódiságáról és szolidaságáról jól ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünben.

Minták ingyen és bérmentve. — Minták szállítását jó társ. A magánfelek előnyei tetemesek: szöveteket közvetlenül fenti cégtől a gyárhelyiségből rendelni.

Legolcsóbb árak! Legnagyobb választék!
Sieburger és Társa

Első magyar papir-kárpit-gyár BUDAPEST,

Raktár: V. ker., Fürdő-utca 8. sz.
Gyár: III. ker., Lajos-utca 9. sz.

Ajánlják a legnagyobb választékban raktáron levő legolcsóbb, valamint drágább saját gyártmányú legfinomabb angol, francia, japán

papir - kárpitokat

a legdivatosabb kivitelben lakások, irodák, kávéházak, szállodák, vendéglők, fürdők, továbbá

nyaralók

legizlésebb díszítésére.

Vidéki megrendelések a legolcsóbban lesznek eszközölve és kívánatra saját munkásainkat küldjük a kárpitozás végzésére.

Mintakönyvekkel, valamint költségvetéssel a legkészségesebben szolgálunk.

Szolid munka. Pontos kiszolgálás.

BRADY-féle
Máriaczei
gyomorcsépek



A védjegyre tessék vigyazni!

nagyszerűen hatnak **gyomor bajoknál**, nélkülözhetetlen és általános ismeretes házi és nepszer.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfútság, savanyú felbűffogés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkaválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, szűkölés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a menyiben ez a gyomortól származott **gyomortulterhelésnél** ételekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámorrohoikáknál.

Említett bajoknál a **Brady-féle MARIACZEI GYOMORCSEPPEK** évek óta kitérőeknek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Vételnél csakis **Brady-féle Máriaczei gyomorcsépek** kerendők és vigyazni kell, hogy az a fenti védjegy és aláírással ellátva legyen és arra, hogy a régi hírnevű valódi Brady-féle Máriaczei-gyomorcsépek üvege 40 krba, kettős üvege 70 krba kerül, holott a **nem valódi, utánzott és csekélyértékű**, olcsóbb árban, többnyire 35 kért árusítatik.

Carl Brady, Apotheke zum König von Ungarn, Wien, I. Fleischmarkt 1.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12. sz.

Kapható Debreczenben: Tóth Béla, Mihály István, Dr. Rótschnok V. Emil, Tamássy és Balázs gyógyszerészeknél. **Dioszegyen:** Vaday Ignác, **Er Mihályfalván:** Mátray István. **Hadházon:** Farkas Odön. **Kabán:** Horváth Kálmán gyógyszerészeknél.

Szivattyuk Mérlegek

minden neme, házi, mezőgazdasági, építkezési, ipari és egyéb oszlokra. Legjobb gummi- és kender-tömítők.

Legújabb javított rendszerű tízedes és futó súlymérlegek fából és vasból, kereskedelmi, gyári, mezőgazdasági, ipari és házi oszlokra.

Szivattyu- és gépgyártási betéti társaság

I. Schwarzenbergstrasse 6. **W. GARVENS, Bécs** I. Wallfischgasse Nr. 14.

Kaphatók gép-, vas- s egyéb hasonló kereskedésekben, technikai és vízvezetési üzletekben, kuffuró-vállalatoknál stb. — Kérjenek határozottan Garvens-szivattyukat, illetve Garvens-mérlegeket.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.



1.000.000
KORONA
ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

Az összes 50.000 nyeremény JBGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben:

1.000.000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Kézpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	Jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	"	200000
2	"	100000
1	"	90000
1	"	80000
1	"	70000
2	"	60000
1	"	40000
5	"	30000
1	"	25000
7	"	20000
3	"	15000
31	"	10000
67	"	5000
3	"	3000
432	"	2000
763	"	1000
1238	"	500
90	"	300
31700	"	200
3900	"	170
4900	"	130
50	"	100
3900	"	80
2900	"	40

50,000 nyer. és jut. összegben **13.160,000**

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA** főelárusítók Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben (utánvételezni kérem) (postautalványnyal küldöm.) A nem tetsző törlendő.

Pontos cím:

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb eséllyel bíró magy. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre **50.000**

pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyek szerint a sorsjegyek felét **pénznyereménnyel** huzzak ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió **160.000** korona lesz kibuzva és az egész vállalat **állami felügyelet** alatt áll.

Az **eredeti sorsjegyek** tervszerű árai az I. osztályhoz:

egy nyolczad ($\frac{1}{8}$) frt —.75 vagyis 1.50 korona
 egy negyed ($\frac{1}{4}$) „ 1.50 „ 3.— „
 egy fél ($\frac{1}{2}$) „ 3.— „ 6.— „
 egy egész ($\frac{1}{1}$) „ 6.— „ 12.— „

utánvét mellett vagy az összeg előzetes be-
 küldése ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul.
 Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre

f. é. április hó 28-ig

kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.

BANKHÁZ

Budapest,

V. Váci-körut 4a.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül 3 millió koronát.

HEYDEN TÁPANYAGA

(NÄHRSTOFF HEYDEN)

egy feltart fehérnye, mely az emésztési szervektől függetlenül kiválóan táplál.

Előnyös erősítő és tápláló

gyengélkedők, gyermekek, szoptató nők, vérszegény, labadozó és sovány egyének részére, valamint testi és szellemi kimerültségnek.

Étvágygerjesztő.

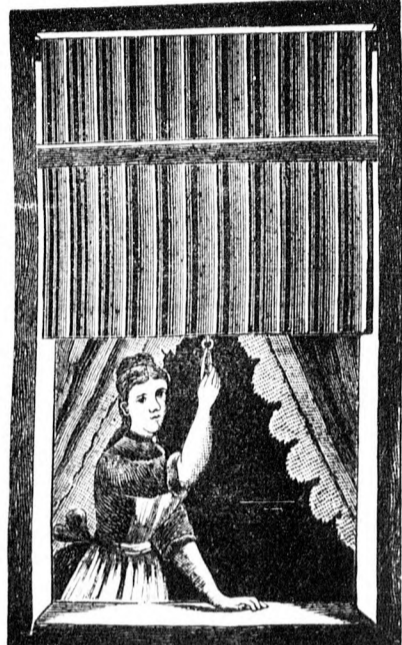
kapható gyógyszerárak és gyógyárú-üzletekben.

Heyden vegyészeti vára Radebeul—Drezda.

CSONKA DÁNIEL

önműködő ablak görfüggöny felszerelő

Debreczen, Kossuth-utca 25.



Tartóssággért kezeskedem.

Ezen szerkezetet egy 5 éves gyermek is kezelheti.

Czelszerése, olcsósága, tartóssága és kényelmességénél fogva felülmúlhatatlan. A rudak önműködése által az eddig előfordult kellemetlenségek, mint egyoldalú felhuzás, a zsinórok összegömbölyödése vagy azok kiszakítása teljesen ki van zárva.

A redőny tetszés szerinti magasságban megáll, mindenkor feszesen és simán gördül fel, a mi a szövet tartósságára nézve igen előnyös.

Az amerikai redőnyrud bármily ablaknál alkalmazható, a rud be vagy kiakasztása felette egyszerű és egy percnyi idő alatt eszközölhető.

Teljes tisztelettel

CSONKA DÁNIEL.

Fényes Mór férfi szabó üzlete.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a helybeli piaczon, a megyeház épületében, egy a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

férfi szabó üzletet

nyitottam.

Raktáramat dusan felszereltem bel- és külföldi szövetekkel, különösen igen szép és nagy választékom van a legújabb divatu **angol kelmékben.**

Egy a fővárosban, a legelőkelőbb férfi divat üzletekben hosszabb ideig működött szabászt szerződtettem, kinek szakavatottsága biztosíték arra, hogy igen t. megrendelőimet minden tekintetben kielégíthetem.

Üzletemet teljesen a mai igényeknek megfelelően nagyvárosi modorban vezetem, s e végből kitűnő munkaerőktől gondoskodtam, hogy tényleg **angol szöveteket** angol kivitelben készíthessem és hogy a fővárosból ide leránduló szabó czégekkel a versenyt felvehessem.

Magamat a n. é. közönség pártfogásába ajánlván, kérem nagybecsű rendelvényeit és ma-kiváló tisztelettel

Fényes Mór

férfi szabó üzlete

Debreczen, Piacz-u., a megyeháza épületében.

Serravalló-China bor

vassal,

orvosi kitünőségek által, mint Dr. Braun tanár, udvari tanácsos Dr. Drasche tanár, udv. tan. lovag Dr. Krafft-Ebing tanár, udv. tan., Dr. Monti tanár, lovag dr. Mosetig-Moorhof tanár, Dr. Nüsse tanár udv. tan., Dr. Schauta tanár, Dr. Weinlechner tanár által gyakran használtatik és legjobban ajánlatik.

(Gyöngék és lábbadozóknak.)

Ezüst érem: XI. orvosi congressus Róma 1894. IV. Gyógyszerész és vegyészeti congressus Nápoly 1894., Olasz általános kiállítás Turin 1898.

Arany érem: Kiállítás: Venedig 1894., Kiel 1894., Amsterdam 1894 Berlin 1895. Páris 1895., Quebec 1897.

Több mint 1000 orvosi elismervény.

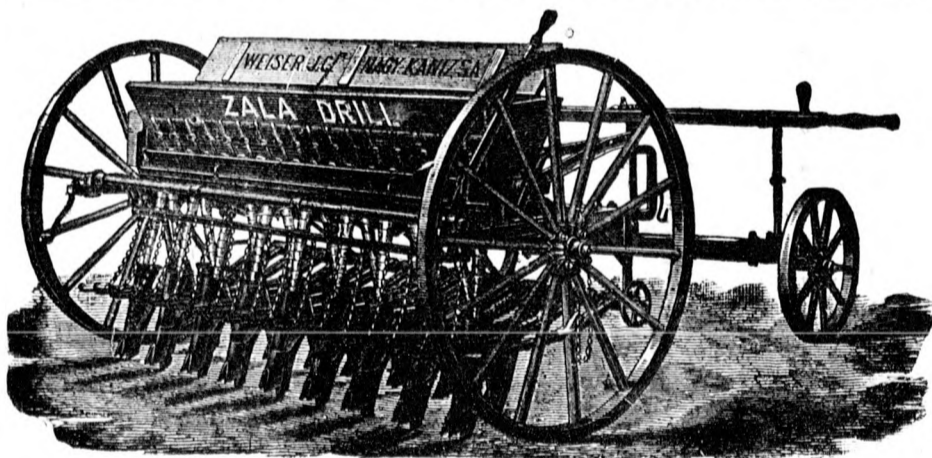
Ezen kitűnő, újra élesztő szer, kiváló ize miatt különösen gyermekek és asszonyoknál szívesen vétetik. **Üvegekben 1/2 liter árt 1.20, 1 liter árt 2.20 árusítatik minden gyógyszerárban.**

Serravalló gyógyszerár Triesztben,

gyógyszeráru nagybani szétküldési ház.

Alapított 1848.

Alapított 1848.



WEISER J. C.

mezőgazdasági gépgyára

NAGY-KANIZSÁN.

ZALA-DRILL sorvető-gépünk, a melynek elmés ujtásait a nagy közönség már jól ismeri nem szorul külön dicséretre, minden eddigi kiállításon az első díjat nyerte ugy 1897. október 1. a kisbéri nemzetközi **vetőgép versenyen** az

állami arany éremmel lett kitüntetve,

a Maros-vásárhelyi kiállításon és a Hód-M.-Vásárhelyi vetőgép versenyen **az első díjat, aranyérmet nyert**, továbbá figyelmébe ajánlom a gazdaközönségnek egészen

aczélből készített **Sack rendszerű egy és két barázdás ekéinket.**

Raktáron tartunk: 13—15 és 17 soros ZALA-DRILL vetőgépeket, továbbá rosták, konkolyozók, szecskavágók, répavágók, kukorica morzsolók, ezenkívül minden talajművelő gazdasági eszközöket.

Debreczen, Szikszay-ház a főtözsde udvarán.

Gelbmann József,

Weiser J. C. gazd. gépgyár képviselője.

Nyomatott Hoffman és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.